

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.458/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe, eljáró képviselő: dr. Tordai Gábor kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	Heves Vármegyei Rendőr-főkapitányság (3300 Eger, Eszterházy tér 2.)
Az alperes képviselője:	dr. Péro Albin kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	megbízási díj megfizetése iránt indított közzszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (26. sorszámon)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Miskolci Törvényszék 6.K.701.155/2023/25. számú ítélete

V é g z é s:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét 25.000 (huszonötezer), az alperesét 26.000 (huszonhatezer) forintban állapítja meg.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2020. július 1. napjától 2023. június 30. napjáig (a továbbiakban: peresített időszak) a helységi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: rendőrkapitányság) állományában körzeti megbízottként teljesített szolgálatot; működési körzete (helység²) a rendőrkapitányságon kialakított körzeti megbízotti csoport (a továbbiakban: KMB csoport) működési körzetének része volt. A körzeti megbízotti beosztásához nem tartozóan

rendszeresen végzett a körzeti megbízotti működési körzetén és a KMB csoport működési körzetén kívül járőri, járőrvezetői és egyéb [átkísérési, elővezetési, előállítási, előállított őrzési, akciókban részvételi, vendéglátóhely ellenőrzési, sebességellenőrzési, rendezvénybiztosítási, covid ellenőrzési, a TIK (a továbbiakban: TIK) általi küldési] szolgálati feladatokat, melyek ellátásáért a rendvédelmi illetményalap 100%-ának megfelelő megbízási díj megfizetését kérte. Az ennek érdekében előterjesztett szolgálati panaszát az alperes vezetője a határozatszám 1 számú határozatával elutasította.

A felperes keresete

[2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a peresített időszakra bruttó 1.043.550 forint megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére. A megbízási díj mértékét a rendvédelmi illetményalap 75%-ában határozta meg; keresete jogalapjaként a 2020. július 1. napjától 2022. augusztus 11. napjáig tartó időszakot érintően a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a), és c) pontjait, 2022. augusztus 12. napjától kezdődő időszak vonatkozásában pedig a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját jelölte

Az elsőfokú bíróság ítélete

[3] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek bruttó 1.014.563 forint megbízási díjat és annak késedelmi kamatát; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[4] Rögzítette, hogy a perben azt kellett vizsgálnia, hogy a KMB Szabályzat 2022. augusztus 12-i módosításáig a felperesi feladatellátás kapcsán a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) és c) pontjaiban foglaltak, a KMB Szabályzat módosítását követően a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak teljesültek-e, illetőleg azt, hogy a felperesi feladatellátás a KMB Szabályzat rendelkezéseinek valamennyi esetben megfelelt-e. A 2020. július 1. napjától 2022. augusztus 11. napjáig tartó időszak (a továbbiakban: első kereseti időszak) vonatkozásában mindenekelőtt a működési körzet fogalmát értelmezte, e körben a KMB Szabályzat 2022. augusztus 11. napjáig hatályos 3. d) pontjában szereplő fogalommeghatározásból indult ki. Rámutatott, hogy a körzeti megbízottnak a feladatait elsősorban a saját működési körzetében kell ellátnia, ami a KMB csoport működési körzetével nem bővíthető. Megállapította, hogy a működési körzeten kívül végzett járőri feladatok a felperes beosztásához nem tartoztak; a szolgálatai ellátása során rendszeresen, több alkalommal TIK küldéseket teljesített, melyek késedelmet nem tűrő intézkedést csak részben igényeltek, emellett a működési körzeten kívül rendszeresen ellátott ellenőrzéseket és elővezetéseket foganatosított. Rögzítette, hogy a hivatásos állományú általános munkavégzési kötelezettségét konkrét tartalommal a munkáltató utasításai töltik meg, ez a munkakör kereteit nem lépheti túl. A KMB Szabályzat kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a munkáltatónak ahhoz kell igazodnia, a munkaköri leírásban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők. A KMB Szabályzat 24. pontja csak azt a lehetőséget teremti meg, hogy a körzeti megbízott – alapvetően a működési körzetében – járőrvezetőként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen beosztható legyen. A felperes ebben az időszakban az alperes utasítása alapján a KMB Csoport működési körzetében és azon kívül közterületi szolgálatot rendszeresen ellátott,

számos esetben nem járőrrel, hanem körzeti megbízottal közösen; a működési körzetén kívül átkíséréseket, elővezetéseket, fokozott ellenőrzéssel, rendezvénybiztosítással kapcsolatos feladatokat is végrehajtott; továbbá kísérőőri feladatokat is végzett, melyeket a KMB szabályzat 25. a) pontja ezen időszakban tilalmazott. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes által megjelölt szolgálatok ellátása megfelelt a szabályzat 21. pontjában foglalt, a működési körzethől történő elvonást lehetővé tevő feltételeknek, így azok ellátása többletfeladatnak minősült, figyelemmel arra, hogy a járőrszolgálati (és egyéb) feladatok nem tartoztak a felperes kinevezés szerinti beosztásához. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperest az első kereseti időszak vonatkozásában a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díj megilleti; erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat nem vizsgálta.

[5] A KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos rendelkezései alapján a második kereseti időszakra (2022. augusztus 12. - 2023. január 31.) – az alperes által csatolt kimutatások tartalmát figyelembe véve – a felperes által a működési körzeten kívüli rendszeresen ellátott járőri tevékenységre és a 62. d) ponton alapuló elővezetésekre tekintettel a keresetet szintén megalapozottnak találta.

[6] Az első- és második kereseti időszak tekintetében a megbízási díj mértékének meghatározása során értékelte, hogy a felperes a munkaköri feladatain túl rendszeresen ahhoz nem tartozó, attól eltérő feladatokat látott el, amelyek összességében szolgálati napjainak nagyobb részét kitették, ezáltal a felperes számára jelentős többletterhet jelentettek. Mindezek alapján az ellátott többlettevékenységgel a felperes által megjelölt 75%-os mértéket arányban állónak értékelte.

[7] A Hszt. 71. § (3) bekezdésének 2023. február 1. napjától (a továbbiakban: harmadik kereseti időszak) hatályos módosítására hivatkozással rögzítette, hogy a többletfeladat-ellátás csak azzal a többletfeltétellel jogosít megbízási díjra, ha az jelentős többletmunkának minősül és nem eseti jellegű. Mindezek alapján 2023. február 1. napját követően jelentős többletfeladatellátást azokra a hónapokra vonatkozóan állapított meg, amikor a felperesnek legalább 3 szolgálatát érintette járőrszolgálati feladat (2023. február), valamint a járőrszolgálat mellett a működési körzetén kívül ellátott elővezetési feladat (2023. április és június). Azokban a hónapokban, amikor a felperes csak 1-1 szolgálatot érintően volt járőrszolgálatba beosztva és mellette elővezetési feladatot nem végzett (2023. január, március és június), az elsőfokú bíróság az illetményalap 50%-os mértékű, a többi (8) hónapban 75%-os mértékű megbízási díjra való jogosultságát állapította meg.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[8] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset egészében történő elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset 2022. augusztus 11. napját követő időszakra történő elutasítását, valamint a megbízási díj 2020. július 1. napjától 2022. augusztus 11. napjáig terjedő időszakra történő, a rendvédelmi illetményalap 50 %-ának megfelelő mértékű mérséklését, harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset 2023. február 1. napját követő időszakra történő elutasítását, továbbá a marasztalás összegének 2020. július 1. napjától 2023. február 1. napjáig terjedő időszakra vonatkozó, a többletteljesítményhez igazodó, a rendvédelmi illetményalap 50%-ával egyező mértékű mérséklését, negyedlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a megbízási díj mértékének a teljes perbeli időszakra történő 50%-os mértékre mérséklését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját, 271. § (1) bekezdését, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015. BM rendelet) 35. § (6) bekezdését, továbbá téves értelmezésként a KMB Szabályzat 24., 37., 44. pontjait, a Járőr- és

Örzsolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III.24.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Járörszolgálati Szabályzat) 55-57., 60-63. pontjait, a rendörség szolgálati szabályzatról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati szabályzat) 67. §, 69-70. §, 72. §-ait, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) és (2) bekezdéseit hivatkozva. Álláspontja szerint a felperes a közrendvédelmi feladatai körében látta el azon feladatokat, amelyek adott esetben a Járörszolgálati Szabályzat szabályoz, mely nem csak a járör, hanem a járöri tevékenységet végző valamennyi, egyéb beosztásban szolgálatot teljesítő hivatásos állományú tagra előírásokat tartalmaz. Egy beosztásra több szabályzati rendelkezés is irányadó, ha az adott beosztáshoz több szolgálati forma is rendelhető. A közrendvédelmi járörszolgálatnál a Járörszolgálati Szabályzatban nincs meghatározva, hogy azt a közrendvédelmi szakterületen belül mely állománynak kell teljesítenie. A KMB Szabályzat 24. pontja ezzel kapcsolatban járörrel közös járörszolgálatot rögzít, míg 37. pont azt tartalmazza, hogy ezen feladatnak jelentős napi terjedelemben kell teljesülnie. A közrendvédelmi közterületi tevékenység, mely valójában járörözést jelent, a körzeti megbízott saját beosztásába tartozó feladat. Ebből következőleg a felperes nem más beosztásba tartozó feladatot végzett, hanem több szabályzat által is szabályozott olyan feladatot, amely a saját beosztásába tartozik. Az elsőfokú bíróság a szabályozó normák összehasonlításának mellőzésével, a felperes beosztásához tartozó feladatok meghatározásánál kizárólag a KMB Szabályzatban – mint egyedüliként alkalmazandó normában – foglaltakból kiindulva, jogszabálysértő módon állapította meg, hogy a felperes más beosztáshoz tartozó feladatot látott el. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Szolgálati Szabályzat 67. § (1) és (2) bekezdéseiben írt, az egyes szolgálati formák közötti átjárhatóságra vonatkozó előírásokat. A TIK küldésekkel kapcsolatos ítéleti megállapítás is téves, mert a TIK a teljes személyi állományt jogosult irányítani, nem csak a járörállományt. A küldésekkel teljesített feladatok pedig a felperes közrendvédelmi feladatai közé tartoztak, azokat a szűkebb működési körzetében és KMB csoport működési körzetében is el kellett volna végeznie. Az elsőfokú bíróság nem végezte el a TIK küldések során ellátott feladatok tartalmi értékelését. A körzeteken kívül végzett saját beosztásba tartozó feladatok nem szolgálhatnak alapul a helyettesítés megállapításához. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért tekintette az egyéb feladatokat járöri beosztásba vagy más szolgálati beosztásba tartozó feladatoknak. A körzethatár átlépése nem változtat a járöri tevékenység tartalmán, jellegén. Kísérési feladatot a közrendvédelmi állomány, így a körzeti megbízotti állomány és a járöri állomány is napi szinten lát el, és nem tartozik a fogdai szolgálat keretében ellátandó, a KMB Szabályzat szerint tiltott elvonást eredményező, örszési és kísérési feladatokba. A felperes fogdai örszésben, fogdai kísérésben nem vett részt. A járörszolgálatok az adott időszakon belül 2022. augusztus 12. napjától a kereseti hónapok több, mint felében 1 napi szolgálatot érintettek, további két hónapban 2, egy-egy hónapban 3, 4, valamint 2022 novemberében 7 szolgálati napot. Az elsőfokú bíróság helytelenül érvelt azzal, hogy KMB Szabályzat 2022. augusztus 12. napjától történt módosítása nem teremtett alapot a felperes munkakörének oly módon történő bővítésére, hogy a körzeti megbízott azokat a rendörkapitányság területén ellentételezés nélkül köteles lenne ellátni. A bíróság ítélezési gyakorlatában nem támadta az országos főkapitány jogalkotási törvényben szereplő felhatalmazása alapján kiadott normák módosításának, illetve ez által intézkedési körzetek bővítésének lehetőségét, de azt kifogásolta, hogy a munkáltató az intézkedési körzet kibővülését eredményező döntéssel járöri feladatokat végeztet a körzeti megbízottal, holott ezt az azonosságot a két beosztás között pont a speciális helyi feladatok érintetlenül hagyása cáfolja. Az elsőfokú bíróság az érveléséből kihagyta azt a lényeges elemet, hogy a járöri beosztásban szolgálatot teljesítő is a járörszabályzat rendelkezései szerinti, azaz a normatív utasítás kibocsájtója által meghatározott járörkörzetben tevékenykedhet, tehát a norma kibocsájtójának a Jat. 23. § (4) bekezdésének c) pontjában szabályozott jogkörénél fogva

kizárólagos jogosultsága van az intézkedési körzethatárok szabályozására. A KMB Szabályzat módosításával a korábbi települési működési körzeti székhely a csoportkörzetté szervezéssel csoportkörzeti székhelyre változott. A KMB csoport létrehozásának jogalkotói célja a folyamatos rendőri lefedettség biztosítása volt, a csoportkörzetté szervezés nem értékelhető csak a távollétek-kiváltásának munkaszervezési megoldásként, a felperesnek a csoportműködési körzet dokumentumai is a szolgálati dokumentumaiként tekintendők, és az a körülmény, hogy a munkaköri leírása nem került korrekcióra a csoportkörzetté szervezésnek megfelelően, szintén nem jelenti azt, hogy a csoportkörzetté szervezést követően is csak a korábbi szűkebb működési körzetében kell a feladatait ellátnia.

[9] Az elsőfokú bíróság a harmadik kereseti időszak tekintetében a fentebb hivatkozottakon túl megsértette a Hszt. 71. § (3) és (6) bekezdéseiben foglaltakat is, melyekben a jogalkotó a jelentős és rendszeresen ismétlődő, visszatérő, nem eseti jellegű munkavégzéshez, továbbá hosszabb távú, időtartamában a 30 napot meghaladó egybefüggő munkavégzéshez kötötte a megbízási díj megállapításának lehetőségét. A harmadik kereseti időszakot érintő megbízási díj összegszerűségével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a felek által felsorakoztatott bizonyítékok komplex értékelésének elmulasztása okán, illetőleg a bizonyítékok indokolatlan kirekesztésével, számbavételük elmulasztásával megsértette a Kp. 78. § (2) bekezdésében írt rendelkezést is, továbbá sérült a 31/2015. BM rendelet 35. § (6) bekezdésében foglalt szempontok értékelésének, és a 33/2015. BM rendelt 10. § (2) bekezdésben szereplő ítéleti mérlegelés szabálya is. Fellebbezése 15. oldalán részletezte, hogy az elsőfokú bíróság jogi álláspontja a megbízási díj mértékénél és az azzal érintett hónapok meghatározásánál miért volt következetlen, amikor többek között olyan hónapokra is megállapított megbízási díjat, illetve magasabb összegű megbízási díjat állapított meg, amikor jelentős többletmunkavégzés nem állt fenn. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt is, hogy a járőri beosztás a körzeti megbízotti beosztásnál több fokozattal alacsonyabb beosztás.

[10] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az alperes fellebbezésében nem adott elő olyan körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság nem vizsgált és amellyel kapcsolatban nem fejtette ki eltérő jogi álláspontját. Az alperesnek az egyes normákra (ORFK utasításokra) vonatkozó értelmezése alaptalan, a Kúria több eseti döntésében is kialakított jogértelmezésével ellentétes. Nem vitatott, hogy a körzeti megbízotti működési körzetén kívül is látott el rendszeresen rendőri feladatokat, jellemzően járőrszolgálatot. A járőrszolgálat szabályozása teljesen hiányzik a KMB Szabályzatból, ezt a tevékenységet a KMB szerinti közterületi tevékenységgel azonosítani nem lehet. A KMB Szabályzat 24. pontja alapján a körzeti megbízottnak a közterületi szolgálatot a működési körzetében kell ellátnia, ehhez képest a rendőrkapitányság teljes illetékességi területén ellátott járőrszolgálat a járőri, járőrvezetői beosztásba és nem a körzeti megbízott feladatkörébe tartozik, még akkor sem, ha a feladatok között lehetnek átfedések. A perbeli szolgálatai teljes egészében megegyeztek egy kinevezett járőr, járőrvezető napi szolgálatával. A TIK küldések és a KMB csoport létrehozása sem adnak alapot a munkakör szélesítésére, abba nem tartozó feladatok ellátására. A körzeti megbízott működési köréből csak meghatározott okból és csak eseti jelleggel vonható el, ez következik a KMB Szabályzat 24. pontjából is. A KMB csoport létrehozásával a körzeti megbízott működési köre nem bővíthető. Kiemelte, hogy a körzeti megbízott járőrszolgálatra csak kivételesen osztható be, kizárólag a működési körzetében, járőrrel közösen, e szolgálatra a működési körzetén kívül, a KMB csoport működési területén sem vehető igénybe. A körzeti megbízotti és a járőrfeladatok elválnak egymástól, e két beosztás feladatait normális esetben azonos illetékességi területen párhuzamosan hajtják végre. A körzeti megbízott alapvető feladata a látható rendőrség megteremtése, míg a járőré a járőrszolgálat ellátása. tanúl tanú is alátámasztotta, hogy a körzeti megbízottak rendszeresen a működési körzetükön kívül

végeztek járőrszolgálatot. Utalt arra, hogy a hasonló tényállású ügyekben a bíróságok a kereseti kérelemnek következetesen helyt adnak, elutasító ítélet nem ismert. Az összecszerűség vonatkozásában kifejtette, hogy a többletfeladatok rendszeressége, azok nagy száma önmagában is kellő módon indokolja a megbízási díj mértékét, az eltúlzottnak nem tekinthető.

[11] A KMB Szabályzat 2022. augusztus 12-i hatályú módosításával összefüggésben (a második kereseti időszak) hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.459/2023/4. és 5.Kf.700.543/2023/4. számú ítéleteire, amelyek rámutattak, hogy a KMB Szabályzat módosításával a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma teljesen kiüresedne.

[12] A harmadik kereseti időszak tekintetében kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a Hszt. pontosító rendelkezéseit helyesen értelmezte és a díjazás mértékét a többletfeladatok mértékéhez viszonyítottan megfelelően mérlegelte. A kereset összecszerűségét érintően észrevételezte, hogy az eligazításai, beszámoló lapjai és küldései a többletfeladatok ellátásának rendszerességét már önmagukban is bizonyították.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[13] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozott.

[1] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. A másodfokú eljárás terjedelme vizsgálatkor figyelemmel volt arra, hogy az ORFK utasítás (KMB szabályzat, Járőrszolgálati Szabályzat) szolgálati viszonyra vonatkozó szabály, ám nem jogszabály, annak a fellebbezésben felsorolt pontjai megsértésére történő hivatkozás önmagában a fellebbezésre nem adott alapot (Kp. 99. § (1) bekezdés). Az alperes a tényállás tisztázottsága tekintetében eljárásjogi jogszabálysértést állított, továbbá az ítélet anyagi jogi álláspontjának felülvizsgálatát kérte a másodfokú bíróságtól, ezen túlmenően a megbízási díj mértéke körében az elsőfokú bíróság által elvégzett mérlegelést vitatta. Az ítéltábla a fentiek alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló adatok alapján túlnyomórészt helyesen rögzítette, a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azonban az indokolási kötelezettségének a harmadik kereseti időszak vonatkozásában hiánytalanul nem tett eleget; döntése a bizonyítékok értékelése körében ellentmondásos. A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben az alábbiakat emeli ki:

[14] Az első kereseti időszakot érintően előjáróban leszögezi, hogy a kialakult bírói gyakorlat az alperes által kifogásolt, fellebbezéssel érintett kérdésekben már állást foglalt, így arról is, hogy az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, a munkaköri feladatok meghatározása azonban nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával kizárólag az állománytáblában rendszeresített beosztás keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, melyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles

ellátni. Az alperesnél a felperes körzeti megbízotti beosztása az állománytáblában rendszeresített, egyúttal a kinevezésében rögzített szolgálati beosztás, ily módon a munkakörének kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség. A rendvédelmi szerveknél, köztük az az alperesnél ellátandó beosztások kőgensek, azok szervezeti hierarchiája, besorolása jogilag rendezett; ezen túlmenően a KMB szabályzat, valamint a járőrszabályzat rendelkezéseiből is egyértelműen következik, hogy a körzeti megbízotti feladatok és a járőr feladatok ellátása elválnak egymástól. Ezért az elsőfokú bíróság az első kereseti időszak vonatkozásában helytállóan állapította meg, hogy a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok nem a felperes kinevezése szerinti beosztásához tartozók voltak.

[15] A KMB szabályzat 37. pontja alapján a körzeti megbízottnak a szolgálatteljesítési idejének legalább 70%-ában közterületi tevékenységet kell ellátnia, ugyanakkor az alperes értelmezésével ellentétben nem bármely közterületen, hanem saját működési területe közterületén; a közterületi szolgálat egyébként sem feleltethető meg a járőrszolgálatnak. Mindezek felül a módosítás előtti KMB szabályzat 24. pontja a járőrszolgálat ellátását nem tette a körzeti megbízott feladatává, csupán annak lehetőségét teremtette meg, hogy a körzeti megbízott – alapvetően a működési körzetében – járőrvezetőként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen beosztható legyen.

[16] Az elsőfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy a KMB csoport létrehozása a KMB szabályzat 3. d.) és 15. pontjaiban foglalt szabályozásból következően nem jár azzal a következménnyel, hogy a körzeti megbízott eredeti működési körzete megváltozna, az a KMB csoport működési körzetével kibővülne. A körzeti megbízotti csoport létrehozásának a célja, továbbá annak megítélése, hogy mely feladatok ellátása tartozik a felperes körzeti megbízotti beosztásához és melyek haladják meg azt, olyan kérdés, amelynek jogértelmezését a Kúria már elvégezte; ezen álláspontjától a másodfokú bíróság eltérni nem kíván. A Kúria a körzeti megbízott által működési körzetén kívül végzett járőri feladatokkal összefüggésben több határozatában kimondta: amennyiben a körzeti megbízott hosszabb időszakon át, rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört ellátja, a járőrfeladatokat a körzeti megbízotti működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végzi, az többletszolgálatnak minősül, így annak ellentételezésére jogosult (Kf.VII.45.176/2021/4., Kf.VII.45.184/2021/4.). Az elsőfokú bíróság ezzel egyezően helytállóan mutatott rá, hogy a KMB szabályzat egyértelműen meghatározza, hogy a körzeti megbízott járőrfeladatokat milyen szűkítéssel hajthat végre. Ebből az következik, hogy amennyiben ettől eltérően teljesíti a járőri feladatokat, megbízási díjra jogosult.

[17] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokkal alátámasztotta (felperes által csatolt, alperes által nem vitatott kimutatások, TIK küldési naplók, tanúvallomás) annak is megfelelő indokát adta, hogy a felperes ezen többletfeladatokat nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen látta el, amely feladatok a szolgálatainak többségét érintették. Mindebből helyesen vont le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a felperes a saját működési körzetén kívül is látott el szolgálati feladatokat. Helyesen értékelte, hogy a felperes a járőri feladatokat a körzeti megbízotti működési és a KMB Csoport működési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel látta el, melyre nem adtak jogalapot a KMB szabályzat 24. pontja, valamint 2. pont b)-c) alpontjai, miután ezen feladatok nem a felperes kinevezése szerinti beosztáshoz

tartoznak. A Kúria következetes – a perben is irányadó – gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül (Kf.VII.39.523/2021/4., Kf.VII.39.525/2021/3.).

[18] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a KMB szabályzat egyértelműen meghatározza, hogy a körzeti megbízott járőri feladatokat milyen szűkítéssel hajthat végre. Ebből az következik, hogy amennyiben azokat attól eltérően teljesíti, megbízási díjra jogosult. Lényeges azt is hangsúlyozni, az eldöntendő kérdés nem az volt, hogy a TIK jogszerűen utasíthatta-e a felperest, hanem az, hogy a többletfeladatok ellátásáért a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ellentételezésre jogosult-e. Összegezve, az elsőfokú bíróság ezen (első) kereseti időszak tekintetében helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján a megbízási díj megilleti.

[19] Az első kereseti időszakra megítélt megbízási díj mértékével összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá:

[20] Miután az alperes nem állapított meg és nem fizetett megbízási díjat a felperesnek, azt az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében határozhatta meg; a másodfokú bíróságnak a felülbírálat keretében az elsőfokú bíróság ezen mérlegelési tevékenységének jogszerűségét kellett vizsgálnia. Ezzel összefüggésben a legfontosabb kérdés a hatásköri anyagi jogi szabályok vizsgálata, az, hogy a jogilag kötött mérlegelés a jogszabályok keretei között történt-e. Amennyiben ugyanis a jogszabály a mérlegelés szempontjait meghatározza, a másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között azt kell megítélnie, hogy az elsőfokú bíróság a döntése meghozatalánál érvényesítette-e ezeket a törvényi előírásokat.

[21] Kétségek nélkül mérlegelési jogkörnek felel meg az a jogalkotói megoldás is, ha a jogszabály valamely jogkövetkezmény mértékét meghatározott tartományban („től-ig” keretben) fejezi ki konkrét mérlegelési szempontok nevesítése nélkül, amely jelen ügyre vonatkoztatva azt jelenti, hogy a Hszt. 71. § (5) bekezdésében rögzített, az illetményalap 50-200%-ban megállapítható megbízási díj meghatározása mérlegelési jogkört jelent. Ehhez kapcsolódóan a mérlegelés szempontjait a 31/2015. BM rendelet 35. § (6) bekezdése jeleníti meg, amely szerint a helyettesítési díj mértékét a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített szolgálati beosztás besorolása alapján a Hszt. 71. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell meghatározni. Ezek mentén kellett az ítéltáblának megvizsgálnia, hogy melyek voltak az elsőfokú bíróság mérlegelésének szempontjai, és azokat okszerűen vette-e figyelembe.

[22] Annak szem előtt tartásával, hogy a jogszerűségi kontroll a másodfokú bíróság számára felülmérlegelési lehetőséget nem biztosít, az ítéltábla megállapította, hogy az

elsőfokú bíróság az elvégzett mérlegelési tevékenysége során az anyagi jogszabály (Hszt. 71. § (5) bekezdése) által meghatározott tartományban maradt, amikor a megbízási díj mértékét az illetményalap 75%-ban határozta meg. Az általa megjelölt mérlegelési szempontok a 31/2015. BM rendelet 35. § (6) bekezdése szerinti kritériumok közé beilleszthetők voltak. A jogi indokolásban leírtak alapján megállapítható továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az arányosság vizsgálatánál azt értékelte, hogy a felperes a beosztásába nem tartozó feladatokat rendszeresen és visszatérően végezte, és azt is, hogy a megbízás keretében több különböző típusú feladatot látott el; ezen felül figyelembe vette, hogy megbízási díj nem csak akkor jár, ha a felperes a saját beosztásánál magasabb beosztásba tartozó feladatokat lát el. A kereseti kérelem korlátaira figyelemmel kellően indokolt döntést hozott arról, hogy a felperes által megjelölt mértékű megbízási díjat miért fogadta el, amellyel szemben az alperes nem terjesztett elő olyan konkrét bizonyítékokkal alátámasztott érvelést, ami miatt az elsőfokú bíróság által részletezett mérlegelési szempontok felülbírálata indokolt lett volna.

[23] A másodfokú bíróság a második kereseti időszakot vizsgálva az első kereseti időszakkal azonos megállapításokat tett, miszerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét maradéktalanul teljesítette, döntését a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően hozta meg. A rendelkezésre álló és az alperes által nem cáfolt kimutatás értelmében a felperes ezen időszakban a saját beosztásának ellátása mellett rendszeresen végzett járőri tevékenységet; továbbá a működési körzetén kívül elővezetéseket. Nem annak van jelentősége, hogy a többletfeladatok ellátása önálló beosztást képez-e – nyilvánvalóan nem – hanem annak, hogy az ellátott feladat a felperes beosztásához tartozónak tekintendő-e.

[24] Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos rendelkezései alapot teremtettek a felperes munkakörének a járőri munkakörrel történő bővítésére. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK), mint központi államigazgatási szerv [a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdésének d) pont] vezetője a Jat. 23. § (4) bekezdés c) pontjában szabályozott jogkörénél fogva normatív utasításban szabályozhatja a vezetése, irányítása vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, valamint tevékenységét, így – a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 6. § (1) bekezdés b) pontja szerint is – normatív utasításban határozhatja meg a körzeti megbízottak feladatellátását, tevékenységi körét, azaz egyes munkaköri feladatait. A KMB szabályzat 2022. augusztus 11. napjáig hatályos rendelkezései a 30/2015. BM rendelet 2. mellékletével konform módon értelmezhetően rögzítették, hogy a körzeti megbízott mely sajátos körülmények mellett láthat el és milyen illetékességi területen járőri, járőrszolgálati feladatokat, azaz nem tekintette a munkakör részének egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását, csak részfeladatok ellátásáról rendelkezett. Ezzel szemben az ORFK vezetője a KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos módosításával, annak 2. pont b)-c) alpontjai és 44. pontja értelmében – a 25. pontban tett kivétellel –, arra utasította az alárendelt szerveket, hogy a rendőrkapitányság teljes illetékességi területén tekintsék a körzeti megbízotti munkakör részének a Járőrszolgálati szabályzat szerinti feladatok ellátását, tehát a járőri, járőrszolgálati feladatok majdnem teljes körének elvégzését. E vonatkozásban a két beosztás munkaköri feladatai között minimális disztinkciót a KMB szabályzat 2. pont a) alpontja és 25. pontja szerinti feladatok jelentenek. Ennélfogva a munkáltató a 30/2015. BM rendelet 1. § a) pontja és 2. melléklet 3. pontjába ütközően a körzeti megbízotti beosztás részének tekinti a járőri beosztás

feladatainak ellátását. A Jat. 23. §-a szerinti közjogi szervezetszabályozó eszköz a Jat. 24. § (1) bekezdése alapján jogszabállyal, így a 30/2015. BM rendelettel [Alaptörvény T) cikk (2) bekezdés] ellentétben nem állhat. Amennyiben a bíróság a KMB szabályzatnak olyan értelmezést tulajdonítana, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalja a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát, úgy sérülnének a 30/2015. BM rendelet szolgálati beosztásra vonatkozó szabályai, ezzel együtt a Hszt.-nek a besorolásra (114-119. §), valamint az illetmény meghatározására (154-162. §) kialakított kógens rendelkezései, melyek a szolgálati beosztáshoz kötöttek. Ezzel teljesen kiüresedne a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma, amely elsősorban a KMB szabályzat 2. pont a) alpontja szerinti területen az ott meghatározott feladatok ellátása. A KMB szabályzat módosítása tulajdonképpen azonosíthatatlanná tette a körzeti megbízott beosztásához esetlegesen hozzátartozó, korábban megbízási díj megfizetése nélkül teljesítendő járőri, járőrszolgálati részfeladatokat is; egyben a 15. pontban egyértelművé tette, hogy a járőri többletfeladatok ellátásának vizsgálatában a körzeti megbízotti csoport körzetnek semmiféle szerepe nincs, a csoportkörzet funkciója csak a 2. pont a) pont szerinti feladatok tekintetében értelmezhető. Mindennek tükrében – a Hszt. és a 30/2015. BM rendelet szabályozásának sérelme nélkül – nem lehet olyan értelmezésre jutni, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalná a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a második kereseti időszakot érintően is helytállóan állapította meg a felperes megbízási díjra való jogosultságát.

[25] Az ítéltábla ezt követően a harmadik kereseti időszakra igényelt megbízási díjjal összefüggésben elfoglalt elsőfokú ítéleti álláspontot vizsgálta:

[26] Elöljáróban a másodfokú bíróság kiemeli, hogy az ítélet megfelelő indokolása nem pusztán formális kötelezettség, hanem ezen múlik az ítélet meggyőző ereje. A döntés megalapozottságát az indokolásnak kell biztosítania a való tényállás megállapításával és a vonatkozó anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával. Az indokolási kötelezettség megsértése tehát a lényeges eljárási szabálysértések közé tartozik (BDT.2004.1085.). Az ítéletnek tartalmaznia kell a bizonyítékok értékelését, összevetését, a bizonyító erejük minősítését (Kfv.V.35.611/2019/9.).

[27] 2023. február 1. napjától a perbeli időszakban hatályos Hszt. 71. § (3) bekezdése értelmében a hivatásos állomány tagja akkor jogosult megbízási díjra, ha az (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végez és a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkörrel való megbízási díj nem eseti jellegű; konjunktív feltétel tehát a jelentős többletmunkavégzés. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatosan akként foglalt állást, hogy jelentős többletfeladat ellátás azokban a hónapokban valósult meg, amikor a felperesnek legalább 3 szolgálatát érintette járőrszolgálat, valamint azokban a hónapokban, ahol a járőrszolgálat mellett elővezetési feladatot is ellátott. Ennek ellenére olyan hónapokra is állapított meg megbízási díjat a Hszt. módosítását követő időszakra, amikor ezen feltételek egyike sem valósult meg (2023. március, június), miután az ítélet maga írja le, hogy e hónapokban a felperes egy-egy szolgálatot érintően volt járőrszolgálatba beosztva és mellette elővezetési feladatot nem végzett (elsőfokú ítélet, 15. oldal). Az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, hogy - saját érvelésével szemben - az ezen hónapokban ellátott feladat miatt jogosított megbízási díjra (hiszen jelentős többletfeladat ellátása hiányában megbízási díj nem

adható); de alapvetően az ítélet jogi indokolásában arról sem adott számot, hogy miért éppen a legalább 3 járőrszolgálattal érintett hónapokat értékelte jelentős többletfeladat ellátásnak. Az elsőfokú bíróság mindennek tükrében nem volt figyelemmel arra, hogy a jogi indokolásban a bizonyítékok mérlegelése során nem mellőzheti a bizonyítékok számba vételét és értékelését, és világosan ki kell fejtenie a mérlegelése során figyelembe vett szempontokat, mellyel a fenti körben adós maradt, s amely hiányosság a másodfokú eljárás keretei között nem pótolható.

[28] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében – az azzal kapcsolatos ellentmondásos megállapításaira tekintettel – nem tett eleget a törvényben foglalt indokolási kötelezettségének, döntésének indokolási részéből nem tűnik ki egyértelműen, hogy az adott időszakot érintő többletfeladat-ellátásokkal kapcsolatos megállapításait pontosan mely bizonyítékokra alapította. E körben tett ténymegállapítása a 2023. június havi járőrszolgálati és elővezetési feladatok körében, a jelentős többletmunka vizsgálata tárgyában egyebekben ellentmondásos is (amely hónapot elővezetési feladatokkal érintett és nem érintett hónapként egyaránt megjelölte), amelynek feloldása nem a másodfokú bíróság feladata. (elsőfokú ítélet [90] és [91] bekezdései).

[29] Miután a harmadik kereseti időszakhoz kötődő tényállási elemek hiányában a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatásához szükséges adatokkal nem rendelkezett, ezáltal megállapítható, hogy az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem volt lehetséges, a Fővárosi Ítéltábla a Kp. 110. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[30] Az elsőfokú bíróságnak az új eljárásban az alábbiakat kell szem előtt tartania:

[31] A harmadik kereseti időszak tekintetében nem hagyható figyelmen kívül, hogy 2023. február 1. napjától a Hszt. 71. § (3) bekezdése értelmében a hivatásos állomány tagja akkor jogosult megbízási díjra, ha az (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végez, és a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkörrel való megbízási nem eseti jellegű. A nem eseti jelleg a módosítást megelőzően is követelmény volt (azt a bírói gyakorlat egyértelműen kialakította), ugyanakkor – többletfeladat ellátása esetén – a jelentős többletmunka végzése külön vizsgálendő, konjunktív tényállási elem. E körben a perben rendelkezésre álló bizonyítékok megfelelő, következetes, konzekvens és adekvát értékelése elengedhetetlen, mint ahogyan az is, hogy az ennek alapján kialakított álláspontjáról az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megfelelően és ellentmondásmentesen számot adjon.

[32] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 110. § (3) bekezdése értelmében a peres felek másodfokú eljárásban felmerült költségének összegét csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt, az eljárást befejező határozatában.

[33] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 112. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. január 8.

dr. Németh Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.
előadó bíró

dr. Farkas Ervin s.k.
bíró